GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Dumineo'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu 28 franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 25. | Joi, 30 Martiu|11 Apriliu | 1878.

Conflictulu russo-romanu.

Brasiovu, 10 Apriliu 1878.

Neintielegerile intre miculu statu romanu si Russi'a au ajunsu la culme. Lumea europeana nu scie ce se admire mai multu, eroismulu documentatu de catra armat'a romana pe campulu de lupta séu curagiulu, cu care romanii 'si apéra drepturile si esistenti'a amenintiata. Romani'a protestéza cu voce tare inaintea Europei contra stipulatiuniloru tractatului dela San Stefano, ce-o atingu si in aceea 'si mesura, in care opositiunea guvernului romanu devine mai mare, cresce si mani'a russiloru.

Russii sunt cu atatu mai inversiunati asupra romaniloru, cu catu in órb'a loru trufia ei au crediutu, ca acesti'a de frica voru primi totu ce le voru dá si se voru tiené fericiti a luá in schimbulu Basarabiei, Dobrogi'a. Marea imperatia russésca nu s'a asteptatu niciodata la o resistentia atatu de energica din partea romaniloru. Unu micu statu, care dupa parerea ce domnesce in cercurile din Petersburg a traitu si traiesce numai din grati'a colossului nordicu, se aiba curagiulu a se opune vointiei espresse a poternicului Tiaru! Acést'a este nemaipomenitu in istori'a mariloru domnitori ai tuturoru Russieloru. Fara a intrebá de sunt in dreptu séu nu, russii combatu pe romani din simplulu motivu, ca cutéza a face opositiune Tiarului si guvernului seu. Acest'a privesce Romani'a inca de acuma cá pe unu statu vasallu, a caruia guvernu trebuie se asculte de poruncile ce-i vinu dela St.-Petersburg.

Numai astfeliu s'ar poté esplicá straneulu limbagiu, cu care s'a adresatu principele Gorciacoff catra represintantele Romaniei la curtea dela St. Petersburg. Dér' nici Turci'a nu ar' fi fostu capabila de atata brutalitate façia de vasallii sei, cata a documentat'o cancelariulu russescu in conversatiunea s'a cu agintele romanu façia de Romani'a. „Déca nu ve 'ti cede, ve vomu luá Basarabi'a cu poterea" si „imperatulu s'a maniatu pe voi si ve dice prin mine, ca déca veti protestá contra articulului VIII va ocupá tiér'a si va desarmá armat'a romana", apoi „nu voimu se avemu de a face cu voi mai multu nimicu" — aceste amenintiari adresate guvernului unui statu, cu care Russi'a a fostu aliata si caruia are se-i multiamésca, ca ostirile russesci nu au fostu nimicite de armat'a lui Osman-pasi'a, sunt unice in feliulu loru si documentéza in modu eclatantu parintescile intentiuni ce le are Russi'a pentru poporulu romanu dela Dunare!

„Romani'a ne sta in cale, de cate-ori voimu se trecemu in Turci'a, acést'a nu-o mai potemu suferi trebuie se avemu unu drumu permanentu prin tiéra" dise unu diplomatu russu inca inainte de declararea resbelului. Cuvintele lui erau acompaniate de unu gestu, prin care voiea se dica, ca la casu de trebuintia russii voru intrebuintiá si forti'a. Óre se fi ajunsu acuma in adeveru lucrulu pana la atatu?

Din norocire Russi'a cu tóte victoriele sale inca nu este astadi singur'a stapana in Europ'a. Mai sunt si alte poteri mari, cari mai au se vorbeasca unu cuventu si in cestiunea Basarabiei si in privinti'a punctului VIII alu tractatului de pace si cari nu voru suferi, cá Russi'a se calce in picióre drepturile suverane ale poporului romanu. Atitudinea romaniloru a insuflatu respectu si incredere intregei Europe si déca este se judecamu dupa opiniunea pressei, atunci tóte poterile mari afara de Russi'a sunt aplecate a sprigini caus'a drépta a Romaniei.

Mai bine inse nu póte aperá nimenea dreptulu Romaniei, cá cumu 'lu apera insusi guvernulu romanu, tiér'a intréga si Domnitoriulu ei. Candu a auditu principele Carolu de amenintiarile lui Gorciacoff, a disu catra consululu russescu: „Spunei principelui Gorciacoff, ca armat'a romana póte fi sdrobita, pana voiu trai eu inse nu va fi desarmata".

Cuvintele aceste esprima unu curagiu, o mandria si o barbatia démna de urmasiulu lui Stefanu si Mihaiu, démna de unu principe din gloriós'a casa Hohenzollern, ele sunt unu documentu mai multu pentru increderea ce-o are principele-domnitoriu in missiunea cea inalta a poporului romanu, in spriginulu ce acest'a cu dreptu 'lu póte asteptá dela poterile europene. Este prea naturalu, ca atitudinea adeveratu princiaria a domnitoriului Carolu a trebuitu se produca celu mai viu entusiasmu in tiéra si in armata. Densulu a vorbitu, — a vorbitu in consciinti'a dreptului neperitoriu alu Romaniei si pentru aceea puçinele sale cuvinte au resunatu c'unu echo poternicu in tóta Europ'a.

Cuteza-va Russi'a in façi'a simpathieloru ce le arata tóta Europ'a pentru mic'a Romania a realisá amenintiarile sale? In casu, candu brutalitatea russa ar' merge pana a intrebuintiá in adeveru forti'a contra Romaniei, trebuie se ne asteptamu dupa declaratiunea de mai susu a Domnitoriului la o resistentia energica a armatei romane. Din acést'a inse s'ar' nasce de siguru unu resbelu europeanu, pentru-ca nici Angli'a, nici Austro-Ungari'a n'ar' poté suferi o asemenea violare de dreptu, o astfeliu de tractare perfida a unui micu, dér' bravu aliatu, cumu a fostu statulu romanu Russiei. Tóte celelalte poteri cu Germani'a in frunte ar' trebui se protesteze contra actului de potere russescu si situatiunea s'ar' poté schimbá fórte iute si cu totulu in defavorulu Russiei. Pentru aceea credemu, ca principele Gorciacoff se va gandi de trei ori inainte de a se decide a traduce in fapta vreun'a din amenintiarile adressate guvernului romanu.

Amenintiarile Russiei.

O depesia a ambasadorului anglesu dela Vien'a Sir Elliot dela 1 Apriliu adresata lordului Derby impartasiesce acestuia o depesia a lui Cogalniceanu catra agentulu Romaniei la Vien'a Balaceanu, care dice, ca la dorinti'a espressa a lui Cogalniceanu agentulu romanu dela Petersburg gener. Ghic'a a avutu o convorbire cu principele Gorciacoff asupra cestiunei basarabiene si a intentiuniloru Russiei. Gorciacoff dise ca cu tóte strigatele romaniloru in laintru cá si in afara, decisiunea Russiei este irrevocabila. Elu nu ar' aduce cestiunea inaintea congressului, fiindu-ca acést'á ar' fi o ofensa pentru imperatulu: déca o alta potere ar' voi acést'a, Russi'a n'ar' consimti; Russi'a voiesce se trateze cu romanii singuri despre acést'a cestiune si déca nu va poté se ne faca se cedamu ne va luá Basarabi'a cu poterea si déca romanii ar' voi se se opuna cu armele, acést'a ar' fi fatalu pentru ei. Cu tóte aceste amenintiari, asia finesce depesi'a lui Cogalniceanu, persistemu in a refusá ori-ce negotiatiune asupra Basarabiei si a nu cede.

O alta depesia a lui Elliot catra lordulu Salisbury dela 3 Aprile comunica urmatórea depesia a agentului romanu dela St. Petersburg: Adi dimineatia m'a invitatu principele Gorciacoff la sine si 'mi-a adresatu urmatórea intrebare: „Este adeveratu, ca guvernulu D-Vóstre voiesce se protesteze contra articulului VIII alu tractatului dela San Stefano, care autoriséza sustienerea comunicarei armatei din Bulgari'a cu Russi'a? Imperatulu — dise elu apoi, — care fara de aceea este superatu pe D-Vóstre pentru atitudinea ce-o observati in privinti'a Basarabiei, ar' perde patienti'a, déca ati face unu asemenea protestu; Maiestatea S'a mi-a demandatu a ve spune dreptu incunosciintiare pentru guvernulu D-Vóstre, ca in casu, candu ati avé intentiunea a protestá contra articulului VIII si a ve oppune, va dá ordinu de a ocupá Romani'a si de a desarmá armat'a romana.

La observatiunea mea (a lui Ghic'a), ca Russi'a ar' trebui se se intieléga cu Romani'a si nu cu Turci'a asupra trecerei trupeloru sale, dise principele Gorciacoff: In urm'a atitudinei ce pastrati nu voimu se mai avemu de a face nimicu cu D-Vóstra; ajunge se sciti, ca noi staruimu cu totu adinsulu cá se avemu libera trecerea prin tiér'a D-Vóstre; insciintiati guvernulu D-Vostre despre declaratiunea imperatului; guvernulu D-Vóstre trebuie se se esprime categoricu, de are séu nu intentiunea a face opositiune, a protesta contra dreptului ce ni'lu reservamu in articululu VIII.

La missiunea dlui Bratianu.

Cu missiunea ministrului-presiedinte Bratianu la Vien'a s'a ocupatu tóta press'a austro-ungara si cea esterna. Opiniunile sunt diferite. Unii dicu, ca missiunea a succesu, altii sustienu contrariulu. Intre cesti din urma e a se numerá si corespondentulu din Vien'a a lui „National-Ztg." care scrie, ca in cestiunea Basarabiei d. Bratianu nu a reusitu. Elu mai adauge inca, ca cestiunea acést'a póte fi resolvata printr'unu faptu complinitu alu Russiei (adeca prin ocuparea Basarabiei de catra russi.) Cei mai multi sustienu, ca incatu pentru art. VIII alu tractatului de pace cabinetulu austriacu va stá pe partea Romaniei. Unu corespondentu a lui „Extrablatt" din Vien'a scrie, ca ar' fi fostu primitu de dlu Bratianu si ca acest'a i-ar' fi respunsu la intrebarea, ca cumu l'a primitu cont. Andrásy: „Eu credu, ca d. Andrásy are prejudetiele conatiunaliloru sei, cari nu judecu dreptu despre Romani'a; dér' elu e omu dreptu si desi e preocupatu totu va recunósce, ca caus'a nóstra este justa. Maghiarii credu, ca noi amu avé unele aspiratiuni la Ungari'a. Ar' fi inse o copilaria a crede, ca ne-amu fi potutu gandi vreodata la aceea, ca vomu fi in stare a trunchiá vreodata acestu regatu poternicu." — Foile germane oficióse si neoficióse din Vien'a vorbescu fórte bine despre Bratianu si missiunea lui. Acuma nu mai sunt in dubiu despre aceea, ca ministrulu-presiedinte romanu nu e panslavistu. Observamu in fine, ca intre altii au mai visitatu d. Bratianu si pe archiducele Rainer si pe cavalerulu de Schmerling si a convorbitu mai cu toti ambasadorii mariloru poteri din Vien'a cu deosebire cu celu italianu contele de Robillant.

Revista diuaristica.

Sub titlulu „Brutalisarea Romaniei" publica „Neues Pester Journal" dela 6 Apr. unu articulu de fondu remarcabilu, din care estragemu urmatóriele:

„Lovituri de cnuta cu vorb'a" (gesprochene Knutenhiebe") acést'a — dice „N. P. J." — e singurulu caracteristicu alu cuvinteloru ce le-a adresatu, dupa cumu ne spune Cartea venata anglesa, Gorciacoff agentului romanu gener. Ghic'a. In istoria nu s'a mai pomenitu o asemenea misielia si brutalitate façia c'unu aliatu. Napoleonu I si Bismarck, cari au fostu destulu de duri si nemilosi, nu s'au adressatu niciodata catra inimicii loru in astu modu cu pumnulu, cumu a facutu Russi'a façia de unu statu si de unu poporu, alu carui'a ajutoriu l'a fostu cersitu plangundu, candu armatele sale erau nimicite in Europ'a si Asi'a

de catra glótele turcesci si a carui'a integritate teritoriala s'a legatu prin tractate solemnele a-o aperá. Limbagiulu cancelariului russescu corespunde celui'a a lu foiloru russesci, cari acuma vorbesce numai de „ingamfatii descendenti ai coloniei de osanditi romani, asiediati in Daci'a“ si de necessitatea anecsiunei principateloru. In peptulu fiacaruia, care mai are unu simtiu de dreptate, ferbe mani'a asupra bestialitatii moscovite si a despotismului, care prin spoliarea si insultarea aliatului ne face se prevedemu ce sórte pregatesce contrariloru sei.“

„Nu avemu alte simpathii pentru romani de catu acele ce le datorescu cetetianii unui statu liberu celoru scurtati in dreptulu loru, celoru asupriti si spoliati. Simpathii speciale pentru fantastii si agitatorii dacoromani, cari guvernéza astadi in principate marturisimu, ca nu avemu. Remane inse cu tóte aceste adeveru, ca Russi'a planuiésce din motive curatu dinastice o nedreptate infama si ca Romani'a, prin aceea, ca si apera cu energia dreptulu seu naturalu si integritatea s'a, se pune cá unu zidu aperatoriu naintea interesseloru Austro-Ungariei si ca fiacare ruptura ce se face in acestu zidu deschide unu drumu in anim'a tierei nóstre. Cu ura selbatica probà odinióra Palacky, ca poporulu ungaru desparte pe slavii de nordu de cei de sudu si este prin aceea pedec'á cea mare a panslavismului. Poporulu romanu nulu numerá; intru aceea a inceputu se se intareasca si asia a primitu totu aceea 'si missiune istorica, care o au ungurii dela venirea loru in patria.*) Spre a ajunge la domni'a lumei Russi'a trebuie se calce in picióre aceste popóre unulu dupa altulu. Déca vomu lasá cá ea se brutaliseze si se russifice acuma pe romani, atunci curundu va veni rondulu si la asservirea si slavisarea Ungariei.“

„E dorerosu inse, ca politic'a vienesa 'si-a intorsu privirile cu totulu spre partea vestica a peninsulei balcanice — fia ca a consimtitu la retrocessiunea Basarabiei inca in punctatiunile dela Reichsstadt, séu ca nu cunósce adeverat'a causa a nesucceseloru din timpulu resbelului Crimeei, care a fostu numai nedecissiunea actiunei austriace. Dreptu, ca ar' fi indiferentu pentru noi, cine posede Basarabi'a, déca monarchi'a ar' fi renuntiatu la ori-ce influintia asupra Dunarei de josu, déca acestu fluviu ar' fi in poterea russului. Dér' ar' fi o mare orbire a lasá, cá influinti'a nóstra la Dunare se fia paralisata de catra Russi'a. Monarchi'a dunareana nu póte se infloreasca déca nu va dominá tóta Dunarea; altfeliu ar trebui se degenereze.

„Pentru aceea pretinde esistenti'a monarchiei nóstre, ca ea se spriginésca prin fapte curagiulu suprindietoriu si vrednicu de laudatu, cu care Romani'a 'si apera teritoriulu si esistenti'a de statu contra rapacitatii russesci si contra planului de a-o ocupá in timpu de doui ani, spre a-i pregati discompunerea nationala si ingenunchiarea politica, se sprijinésca acelu curagiu, care e rusinatoriu pentru representantii marei poteri Austro-Ungari'a, care inca pana astadi nu s'au decisu a combate cu energia politic'a Russiei. Acést'a intrebuintiéza tóte mediulocele meschine spre a paralisá pe romani; lasa se sara rublele si vediendu, ca nu reusiesce, pune man'a pe sabia. Fara ajutoriulu Austro-Ungariei lupt'a desperata de aperare a romaniloru trebuie se amortiésca in cele din urma si este odata infranta poterea de resistentia a poporului vecinu, atunci Romani'a va cadé pentru totudeaun'a la piciórele Tiarului.“

In fine dice, ca russii voieau se insiele pe romani cu Fata morgana a unui regatu romano-bulgaru si se vorbea de unu dreptu istoricu alu Romaniei asupra Bulgariei, der' acuma s'a intorsu fabul'a si foile russesci vorbescu de-o pretensiune bulgara, va se dica russesca asupra Romaniei si apoi inchiaie asià: „Anecsiunea Basarabiei va se fia preludiulu cutropirei intregei Romanie. Barbatii de statu vienesi sunt sedusi dela calea dreptului si a interesseloru prin fantom'a unei Balcanie de vestu austriace (Westbalkanien) Dupa esemplulu de susu inse ar' poté se vina mane bosniacii se pretinda Croati'a, si serbii se pretinda Dalmati'a s. c. l. In Vien'a nu voiescu se scie de ceea ce ne invétia istori'a; potea-voru óre se tréca cu vederea ceea-ce ne arata presentulu?“

Diuariulu berlinesu „Die Post“, care cá cele mai multe foi prussiane are simpathii espresse pentru russi, a combatutu dilele trecute atitudinea Russiei in modu fórte decisu. Articululu a surprinsu ca-ci se crede, ca esprima parerea cercuriloru influente germane.

„Credeamu — dice „Post“ — ca Russi'a ajungundu la Constantinopolu va declará de vointi'a s'a nestremutabila, cá dominatiunea turcésca in Europ'a se se finésca, ca va lasá inse organisatiunea peninsulei balcanice cu totulu in grigi'a unui congressu europeanu, marginindu-se a pretinde pentru sene o despagubire de teritoriu in Asi'a. Lucrandu astfeliu s'ar' fi tienutu in modu grandiosu de promissiunea data de imp. Alesandru, libertatea strimtoriloru marei (Dardanelleloru) ar' fi devis'a Europei, si tóte natiunile continentale ar' fi consimtitu la anecsiunile Russiei in Asi'a cu totu caracterulu amenintiatoriu celu au pentru Angli'a. Vointi'a espressa a Russiei de a nu luá Constantinopolulu ar' fi schimbatu opiniunea publica in favorulu Russiei.

Ce a facutu Russi'a in locu de acést'a? A cautatu se unésca cu ajutoriulu celui mai astutu diplomatu alu seu liberarea bulgariloru, sustienerea Turciei si crutiarea Austro-Ungariei; a cautatu se sustiena Turci'a, spre a domni in Constantinopolu; se elibere Bulgari'a spre a stringe in braçie Constantinopolului; se concéda Austro-Ungariei o influintia aparenta pe partea vestica a peninsulei balcanice, spre a-o mulcomi si a-o invrajbi totodata cu Port'a. Nici nu e cu potintia se enumeramu tóte finetiele tractatului dela San-Stefano. Dér' acestu capu de opera de viclenia se combate insusi prin esagerarile sale. Pe catu timpu Russi'a 'si insusiá marele rolu alu eliberarii chrestiniloru, amu sustienut'o, pe catu amu potutu, in opiniunea publica. Déca Russi'a ridica Turci'a sdrobita in braçiele sale, 'si-o acopere cu mantau'a s'a, spre a domni asupra posessiunei sale si a tiené departata de ea lumea cealalta; déca elibera pe chrestini numai pe jumetate, cu scopu de a avé pretutindeni man'a in jocu, atunci potemu se intielegemu o asemenea politica dictata de interessulu domnirei lumei, dér' nu potemu nicidecumu se-o sustienemu moralicesce. Uimite asupra cutediarei Russiei asteptamu se vedemu ce mesuri va luá, spre a 'si asigurá resultatulu pacii dela San Stefano.“

Cam totu in tonulu acest'a vorbesce si fói'a bismarckiana oficiós'a „Norddeutsche Allg. Ztg.“ din Berlinu. Intre altele dice: „Conditiunile de pace dela San-Stefano abia ar' poté se insufle vreo ingrigire germaniloru, cá impartiali pentru interessele speciale germane. Germani'a póte se dorésca, cá statulu amicu vecinu se 'si asigure interessele sale in Orientu, dér' nu póte fi indiferenta, déca Russi'a se pune cu pretensiunile altoru state asemenea amice si vecine Germaniei, intr'o contradicere, care invólva periculului unui resbelu europeanu; ca-ci Germani'a doresce pacea nu numai pentru sene, dér' si pentru celelalte state europene.“ Apoi dice, ca negotiatorii pacei dela San Stefano nu au sciutu se tiena mesur'a aceea a concessiuniloru, pe cari le-ar' fi potutu face poterile interessate la regularea Orientului, ca Russia' numai cu pretiulu unui nou resbelu ar' poté se esecute pe deplinu punctele pacii. Ar' fi fostu bine, cá Russi'a se se fi intielesu cu celelalte poteri mai nainte, indata dupa caderea Plevnei; asemenea ar' fi fostu mai folositoriu situatiunei generale, déca Austro-Ungari'a 'si-ar' fi espusu conditiunile claru inca naintea caderii Plevnei. Cea mai mare greutate a situatiunei presente jace in faptulu, ca Russi'a acuma este formalu legata printr'unu actu solemnelu internationalu. Angli'a si Austro-Ungari'a recunoscu, ca sunt de lipsa mari schimbari in Orientu. Si Russi'a voiesce o reforma totala, nu peirea Turciei. In principiu sunt dér' unite cele trei poteri si contradicerea vine numai de acolo, ca nu s'au intielesu la timpu asupra caliloru, pe cari tóte trei un'a lenga alt'a ar' fi potutu se ajunga la scopu. „Nordd. allg. Ztg.“ spera, ca avendu toti trebuintia de pace, acést'a va invinge in fine si diferintiele se voru aplaná.“

Diuariulu „Londoner Journal“ scrie urmatóriele:

„Un'a dupa alt'a se succedu manifestatiunile energice ale guvernului romanu contr'a tractatului de pace dela San-Stefano, intru catu acest'a atinge interessele Romaniei. Si ca le atinge intr'unu gradu destulu de mare, ne arata in modu evidentu chiaru tractatulu insusi si mai alesu acea parte din elu, care are a face din Romani'a pe timpu de doui ani unu bulevardu sterpu alu Russiloru. Dlu Cogalniceanu, cu energi'a s'a propria, a declaratu in Camer'a deputatiloru romani din 27 Martiu, ca Romani'a considera tractatulu dela San-Stefano de nulu si fora valóre, de vreme ce acest'a s'a inchiaiatu fora participarea guvernului romanu; acestu insemnatu barbatu de statu a declaratu cu potere: „Protestamu si vomu protestá contr'a acestui tractatu si guvernulu nu va sacrificá nici unu singuru dreptu alu tierei“. De vreme ce aceste poternice cuvinte imple intrég'a tiéra cu increderea cea mai mare catra guvernu, apoi de siguru voru gasi ele si in tóta Europ'a ecoulu loru. Protestulu se face dinaintea intregei Europe si déca in dreptulu gintiloru forti'a brutala si impertinenti'a cinica nu au a deveni principiulu supremu, atunci trebue cá protestulu Romaniei se nu remana nebagatu in séma. E intr'adeveru unu fenómenu fora esemplu in istori'a lumei, cá unu aliatu mai tare se vré numai se insiele pe celu mai slabu de tóte isbandile acestui'a, castigate cu sangele celu mai scumpu, dér' chiaru si se'lu prade si se'lu ruineze.

„In acestu momentu participa in Angli'a toti si in modu insemnatu la sórtea Romaniei si déca guvernulu reginei (anglese) 'si intielege bine missiunea si déca elu nu vré se-si mai puna o coróna pe tampirea lui de pana acuma, ar' trebui se sustiena dreptulu Romaniei cu tóta greutatea autoritatii sale. Romani'a sta pe radiemulu corectu alu protestului. Déca Angli'a 'lu va sustiené, apoi prin acést'a va aduce de siguru cestiuni la ordinea dilei, ce voru servi atatu interesseloru Angliei catu si celoru ale Romaniei.“

---

† Dr. Ionu Lapedatu.

Numerulu nostru trecutu se aflá sub pressa, candu primiramu dorerós'a scire, ca stimatulu si iubitulu nostru confrate professorele Dr. Ioanu Al. Lapedatu a incetatu din vieatia. Abia astadi voru aflá dér' cetitorii nostri despre mórtea lui. O scire atatu de intristatória, cá acést'a nu vine inse niciodata prea tardiu. Noi romanii din Austro-Ungari'a fara de aceea avemu prea puçine momente de bucuria in vieati'a nóstra nationala, ca-ci o perdere dupa alt'a incérca poporulu nostru. „Sermana natiune, ce ai pecatuitu tu, cá fii tei cei mai plini de sperantia se 'ti fia rapiti unulu dupa altulu?“ esclamà mai daunadile d. advocatu N. Strevoiu la mormentulu directorelui gimnasialu Dr. Ioanu Mesiota si eaca abia trecura doue luni si totu acelasiu institutu perdú din nou una din poterile sale cele mai escelente in professorele Lapedatu. Abia de 33 ani acest'a parasi campulu unei activitati din cele mai nobile si folositóre spre a trece in sfer'a, unde incéta tóte luptele si suferintiele omenesci. Elu apartienea nu numai scólei, dér' si publicului celui mare, cá unu neobositu luptatoriu pe campulu literariu-natiunalu.

I. Lapedatu nascutu in comun'a Glimbóca lenga Sibiiu, a absolvatu in acést'a cetate studiile sale gimnasiale cu celu mai bunu succesu astfeliu, ca la 1869 societatea „Transilvani'a“ din Bucuresci 'i conferi unu stipendiu de 200 galbini pe anu pentru continuarea studiiloru sale in strainatate. Elu merse apoi la universitatea din Parisu, acést'a inse fiindu inchisa pe timpulu resbelului franceso-germanu s'a stramutatu la universitatea din Bruxelles in Belgi'a, unde a obtienutu gradulu de doctoru in litere si in filosofia. Dupa terminarea studieloru a venitu la Brasiovu la 1872 si a fostu alesu aci de professoru la gimnasiulu romanu. Inca in anulu acest'a a publicatu Lapedatu o mica collectiune de poesii ale sale parte mare scrise inca pe timpulu candu studiá, sub titululu „Incercari literarie.“ Mai tardiu s'a distinsu cá colaboratoru la „Orientulu latinu“. In an. 1877 a publicatu o a dou'a brosiura „Asupr a situatiunei“, care contiene unu siru de articlii ai sei. In timpulu din urma a redigeatu foi'a beletristica-literara „Albin'a Carpatiloru“. Talentulu poeticu alu professorelui Lapedatu a datu pe terenulu beletristicei romane probele cele mai stralucite. In periodulu celu scurtu alu redactarii sale densulu 'si-a facutu unu nume frumosu la romani cá scriitoriu-beletristu si eramu indreptatiti a mai asteptá multu dela neobosit'a s'a diligentia. Unu stilu usioru, elegantu, impreunatu cu-o cugetare seriósa cu multu simtiu si viua imaginatiune, éta caracteristiculu modului seu de scriere.

Dr. Lapedatu lasà dupa sine pe iubit'a s'a soçia Amali'a nascuta Circ'a si doui copii mici orfani gemeni Ionu si Alesandru. Acesti'a remasera fora spriginu, ca-ci tatalu loru cu tóta diliginti'a s'a de feru nu a potutu agonisi atatu cá se le póta lasá o avere catu de mica. Sub asemeni impregiurari este fórte imbucuratoriu, ca colegii repausatului in semnu de recunoscintia catra densulu s'au decisu a aduce chiaru jertfe

*) „Neues Pester Journal“ cunósce prea puçinu istori'a poporului romanu, déca crede, ca missiunea acestuia s'a inceputu numai cu resbelulu de asta véra. R.

numai spre a face possibila crescerea copiiloru lui remasi orfani. Speramu, ca toti cetatienii romani de aci voru dá concursulu loru la acestu faptu nobilu filantropicu.

Se duse dér' inca unulu din pleiad'a mica a juniloru luptatori romani pentru bine si frumosu. Crud'a mórte 'lu rapi prea de timpuriu din mediuloculu nostru, memori'a lui va remané inse nestérsa intre noi!

Naseudu, in Martiu 1878.

Domnule Redactoru! Regretu fórte, ca alegerea functiunariloru comitatensi in comitatulu Bistriti'a-Naseudu indeplinita in 27 Dec. 1877 a trecutu marginile unei simple comunicari si a datu ansa la corespondentie estinse pline de plangeri si invinuiri. Dupa modest'a -mi parere n'au fostu motive de plangeri si invinuiri chiaru in diuarie, fiindu-ca principiulu de paritate cu privire la ocuparea functiuniloru, ce cadu sub alegere, primitu de romani si de sasi, nu s'a vetematu, deorace la posturile reservate romaniloru s'au alesu romani, la cele reservate sasiloru s'au alesu sasi. Regretu inse si mai tare, ca dlu advocatu Lic'a in corespondenti'a din Nr. 7 si 8 ai „Gazetei“ voindu, — dupa cumu afirma — a arată unele neadeveruri publicate de dlu Publiu in Nr. 2 alu „Gazetei“, nu numai ca insu-si nu cade in pecatulu, ce-lu imputá dlui Publiu si mistifica totulu, ci 'si tiene inca de o bravura nationale, cá aparandu pe sasi si cualificandu numai procederea s'a si a consociloru sei de corecta, se intunece reputatiunea inteligentiei romane din Naseudu, se-i isbésca in façia fapte, pe cari nu le-a comisu si se o dejosésca inaintea lumei. Arménulu Várady trebuieá sesi afle unu soçiu in dlu advocatu Lic'a, romanulu!

In interessulu adeverului, cá unulu carele inca avui fericirea séu nefericirea de a negocia, cá incredintiatu din partea membriloru romani din cerculu politicu alu Naseudului cu sasii si asia cunoscu lucrulu de aprópe — me simtiu necesitatu a nu trece cu tacerea comunicarile dlui Lic'a, ci ale reduce la adeverat'a loru valóre. O facu acést'a siguru din acelu motivu, cá publiculu romanu se-si póta castigá convingerea, intru catu suntu de a se considerá cele publicate de dlu Lic'a si intru catu este vinovata „clic'a Naseudeniloru.“ Te rogu deci, dle redactoru, se binevoiesci a primi urmatoriele siruri in pretiuit'a foia, ce redigi.

Inainte de tóte nu potu se nu-mi esprimu mirarea, ce m'a cuprinsu vediendu pe dlu Lic'a a pasi in publicitate, cá aperatoriulu corectei procederi a fratiloru sasi, chiaru dsa, carele s'a aratatu, cá unu mare contrariu alu „pactului.

Fostuamu noi ceialalti membri romani, cari participaseramu la conferinția, infruntati de catra dlu Lic'a de „gefangen von den Herren Sachsen“, fiindu-ca cutezasemu a impartasi sasiloru dorintiele nóstre, resp. conditiunile, sub cari credeamu a poté ajunge la o intielegere deplina si satisfactória. Datu-ni-s'a cu alta ocasiune gratiosulu complimentu „ihr seid mir zu leicht.“ Ei, intr'o epistola primita, cá respunsu la invitatiunea de a participá in Naseudu la o conferintia a tuturoru membriloru rom. se esprimá dlu Lic'a asia: ca afaceri advocatiali nu-i permitu a participá la conferinti'a cunoscuta in Naseudu, mai incolo ne impartasiesce, ca sasii nu vreu se scia de paritate, ci ei voru tiené tóte posturile de capetenia, ca elu, dlu Lic'a sub impregiurari de acestea nu pactéza cu sasii, -si face trebile sale si-i lasa se se organiseze cumu voru voi, apoi inchiaia: „Voi veti face cumu veti aflá mai bine.“ Asia vorbesce dlu Lic'a in epistol'a s'a, ér' in corespondenti'a sa din „Gazét'a“ Nr. 7 sustiene tare, ca la (acea) conferintia membri romani din celelalte cercuri nu au mersu, „pentruca cam prevedea, ce voiescu Naseudenii.“

Ce voieau „Naseudenii?“ La aceea conferintia tienuta la 2 Dec., — ce e dreptu, au participatu numai membri romani din cerculu politicu alu „Naseudului“ si unulu din cerculu Rocnei. Obiectele consultariloru au fostu: a) comunicarea unei epistole venite dela presiedintele conferintiei tienute de sasi in Bistritia, din care cunoscusemu, cari posturi voiescu sasii a le avé dinsii; b) propunerea redicata la decissiune „de a intra in pertractarea unei cointielegeri cu sasii“, de cumva se voru acomodá drepteloru nostre pretensiuni. Esmisiloru din acésta conferintia a „Naseudeniloru“ dimpreuna cu d. d. Lic'a si Vrasmasiu li-a si succesu a realisá deplinu dorintiele romaniloru. — Asia dlu Lica in epistol'a s'a „nu pactéza -si face trebile sale“ etc., mai tardiu inse participa la conferinti'a de intielegere cu fratii sasi si primesce „pactulu“. — Premitiendu aceste trecu la demonstrarea unoru afirmatiuni neadeverate ale dlui adv. Lic'a, de cari crediù de cuviintia a se folosi spre a isbi in façia pe „Naseudeni.“

1. Nu este adeveratu, ca in conferintiele nóstre cu fratii sasi n'ar' fi fostu vorb'á despre modulu desemnarei persóneloru la posturile menite pentru romani si pentru sasi. S'a disu chiaru de catra acea persóna pretiuita, carea a initiatu intielegerea: „Wenn die Herrn Sachsen und die Herrn Romänen einmal einig sind betreff der Stellen, . . . dann werden Sie in Ihren Conferenzen Ihre Candidaten aufstellen, diese gegenseitig sich bekannt machen und gegenseitig wählen.“ Asia au urmatu „Naseudenii.“ Noi ne-amu desemnatu persónele nóstre pentru functiunile lasate romaniloru, pe cari persóne le-au primitu — afara de doue — toti membrii romani. Amu comunicatu apoi sasiloru list'a nóstra adeca a „Naseudeniloru“ comunicandu-ne si acestia persónele pentru functiunile menite pentru densii. Deci

2. este neadeverata afirmatiunea dlui Lic'a, ca nu „romanii“ cu sasii, ci „Naseudenii cu d. B. au facutu quasi o legatura de cortesire si ca amu fostu sedusi de dlu B., cá la postulu de presiedinte la sedri'a orfanale se ne damu voturile nóstre pentru generele acestuia. Nu „Naseudenii“ cu d. B. au inchiaiatu„ pactulu,“ ci tramisii „Naseudeniloru“ dimpreuna cu d. Vrasmasiu si Lic'a l'au inchiaiatu in numele romaniloru cu sasii. La postulu de presiedinte noi „Naseudenii“ si alti membri rom. independenti si carora le place a tiené la parola, amu votatu pentru acelu candidatu, pe carele ni la desemnatu dlu dr. F., presiedintele conferintiei sasesci. Ca fratii sasi la doue posturi n'au mersu cu noi, se le fia de bine. Dlu Lic'a inse prin spressiunile de „sedusi“ si „legatura quasi de cortesire“ n'a avutu altu scopu, decatu a defaimá pe Naseudeni. Der' pentru-ce óre dlu Lic'a, dreptulu si loialulu advocatu, a uitatu se amintésca in corespondenti'a s'a, ca ds'a si ómenii dsale au votatu pentru generele dlui vice-comite? si ca intre ómenii dsale au fostu maioritatea deregatori, aspiranti la functiuni, intre cari si dlu M., pacalitu dupa aceea de sasi si de dlu Lic'a si notari? Óre pe care parte se póte presupune mai mare taria de caracteru si mai multa independintia? pe partea acelora, cari au votatu pentru generele lui B., altu-cumu barbatu cualificatu, dupacumu marturisesce insusi dlu Lic'a, séu cari 'si dedera voturile pentru generele dlui vice-comite?

3. Dlu Lic'a retacesce si-si contradice in modulu celu mai batatoriu la ochi, candu afirma: a) ca in urm'a intielegerei s'a escrisu concursu si ca lucrulu a remasu in manile comissiunei candidatórie; b) ca comissiunea candidatoria si-a facutu detorinti'a cu sinceritate si ca pe bas'a documenteloru, cé li-au produsu concurentii, a apretiuitu d'insa, ca pe care la ce functiune se candideze, in urma ca dlu Publiu scuipa focu din motivu, cá la unele functiuni nu s'au alesu individii, pe cari ii voira dsa *si consoçii dsale*.

Nu in urm'a intielegerei s'a escrisu concursu, ci in urm'a ordinatiunei ministrului de interne; intielegerea romaniloru cu sasii nu avea a face nimicu cu comissiunea candidatoria. Intielegerea efeptuita privieá alegerea aceloru persóne puse in candidatiune, pe cari le voru desemná romanii si sasii pentru posturile menite unor'a si altora. — Comissiunea candidatoria si-a facutu detoriuti'a . . . dice dlu Lic'a. Asia s'a si cuvenitu. Ce a facutu si ce a doritu „clic'a“ Naseudeniloru? Va fi consultu, cá mai antaiu se apretiuimu acésta „clica“ atatu dupa insemnatatea s'a numerica catu si dupa valórea s'a morale. Din numerulu membriloru romani de 46 — lasandu la o parte pe ambii candidati la postulu de jude procesuale in Naseudu — au participatu vre-o 38 insi. Pentru dlu Muresianu au fostu la totu casulu 23—24 insi, ér' restulu pentru dlu Rusu, intre cei din urma vre-o 7—8 deregatori si notari comunali, cari firesce nu poteau se voteze decatu pentru acel'a, pe langa carele au fostu d. vice-comite si d. protonotariu (romanu). Intre cei 23—24 aflamu 1 jude reg., 4 preoti-protopopi, 6—7 profesori gimn., 5 invetiatori dela scóle normale si triviali, 1 doctoru in medicina, 1 magistru postale, 1 forestieriu, 2 amploiati dela administratiunea fonduriloru scol. granitiaresci si 2 economi.

„Clic'a“ astfeliu compusa n'a facutu alt'a decatu si-a desemnatu pentru posturile ocupande prin romani pe barbatii cei mai cualificati, deci si pentru postulu de jude procesuale in cerculu Naseudului a doritu se se aléga acea persona, pe carea insa-si comissiunea candidatori'a a candidatu o, pe bas'a documeuteloru produse, primo loco. Cumu ca candidatulu „Naseudeniloru“ este superioru candidatului „romaniloru“ dlui Lic'a, va recunósce si insu-si dsa — atat'a simtiu de dreptate a'si cutezá a-i atribui. — Dér' firesce dlu Lic'a, candu vorbesce, pune pretiu pe documente, ér' candu lucra, lucra din simpathia séu antipathia si apoi totusiu nu se sfiesce a dice: *ca din convingere curata n'a votatu pre candidatii propusi de clic'a din Naseudu.* Asia déra aceia, cari au propusu de candidatu la postulu de jude procesuale in Naseudu, pe acelu barbatu, carele este mai cualificatu pentru ori si care postu de capetenia de catu veri si care dintre cei alesi, fia romanu fia sasu, n'au votatu din convingere curata si sunt timbrati de „clica“? Er' aceia — intre cari maioritatea deregatori si notari comunali — cari au votatu pentru candidatulu dlui Lic'a, au lucratu din convingere curata?

Pe „Naseudeni“ i-a indemnatu motive tari si curate a candidá pe dlu Muresianu si nu pe dlu Rusu: Nu ar' fi bine inse a insira acuma unele din acele motive. De cumva dlu Lic'a ar' fi barbatu seriosu si iubitoriu de judecata drépta, ar' fi trebuitu se cunósca, inainte de a invinui, pe care parte este adeverat'a representantia a poporului; dér' a pretinde asia-ceva dela dlu Liç'a ar' insemná a pretinde dela unulu lipsitu de vedere, cá se védia, séu dela surdu, cá se audia. . .

Const. Moisilu.

Bai'a de Crisiu, la 31 Martiu 1878.

In 24 Martiu a. c. conformu provocarei preotului gr.-cath. localu furamu avisati, cumca in diu'a urmatória (25 Mart.) la órele 10 antemeridiane se va celebrá unu parastasu pentru tatalu Maiestatei Sale, Archiducele *Franciscu Carolu.* La tempulu indicatu dandu clopotele semnalulu indatinatu se presentà in biserica mai antaiu garnison'a militaria stationata aici, corpulu de oficieri sub conducerea dlui majoru Rudolf de Schönermarck, toti in vestminte de serbatória. Comissiunea assentatória, care chiaru pe acestu tempu se aflá aici in frunte cu dlu vice-comite alu Uniadorei Colomanu Barcsai, dnii Kürtyi majoru de honvedi, Russu capit. de linia si atasiatii acestor'a precumu si tóte autoritatile civile de aici si-o multime de poporu de tóte confessiunile, asia, incatu cu totu dreptulu se póte afirmá, ca de sute de ani, de candu esiste acést'a casa santa, n'a cuprinsu in sinulu seu atata lume. Dupace se efeptuì cu mare pompa acést'a trista solemnitate intregulu corpu de oficieri se duse la locuinti'a preotului celebrante spre a-i esprimá multiumita pentru actulu indeplinitu. Aci dinpreuna cu dd. oficieri ne inpartasiramu din coliv'a adusa conformu ritului orientalu in memori'a marelui defunctu.

In Novembre anulu trecutu totu acestu d. preotu celebrase unu Parastasu pentru memori'a marelui barbatu Alesandru odiniora *Papiu Illarianu*, dupacumu se si publicase totu in acestu diuariu. Si se vedi ce urmari triste a avutu acést'a celebrare pentru respectivulu preotu. Trebuie se premitu, ca déca sunt bine informatu, acestu d. preotu a fostu in curtea episcopesca de Lugosiu cá Archivariu, de unde in Iuniu 1873 fú transpusu la Bai'a de Crisiu, cá preotu pe langa unu salariu anualu, pana la sistemisarea parochiei, de 300 fl. v. a. Pana ce a fostu episcopulu Olteanu la Lugosiu i s'a datu resp. preotu salariulu regulatu, transpusu fiindu inse la Oradea, cele 300 fl. v. a. au remasu numai pe chartia. Din asta causa in Augustu 1874 barbatii maranimosi façia cu preotulu loru, neavendu altu modu de alu ajutá, i-au datu locu, in cancelari'a fostului tribunalu reg., cá atunci, candu impregiurarile 'i voru permite, prin scrisu se-si póta agonisi o remuneratiune de 1 fl. pe di, la ceea ce nici chiaru ordinariatulu respectivu nu s'a opusu, ba dupacumu am cetitu, acelasiu concede preotului seu, cá pe ori-ce cale onesta se-si póta assecura subsistenti'a.

Si nu fora de cuventu. De óra-ce chiaru pe acelu tempu, pe candu se intemplà si celebrarea parastasului din cestiune, curgeau luptele la Plevn'a si asia mamelucii nostri maghiari, cari-su denuntianti de professiune, vediendu n'au voitu se védia si audiendu n'au vrutu se intieléga, dicundu, cumca, nu pentru Al. Papiu Illarianu, ci pentru invingerile reportate de russi asupra turciloru (cá filorusu) a celebratu preotulu din cestiune unu Tedeum, dupacumu se póte ceti mai pe largu in diurnalulu „Hunyad“ Nr. 30 cr. 1877. Caus'a ajunse la ministru de unde a mersu la presiedintele tribunalului si de aci la judele reg. din locu, care conformu instructiunei primite, prin scrisórea s'a din 26 Novembre 1877 Nr. 423 — 'lu si lipsi

de beneficiulu susu memoratu, ba ce e mai multu, incepù si investigatiune in contra lui, amblandu dupa martori si ascultandu totu de aceia, cari n'au participatu la acea festivitate, bá cari nici nu sciu distinge intre Parastasu si Tedeum, inse pe lenga tote opintirile n'au potutu eruá absolutu nimicu. Cu tóte aste acea incercare a fostu platita de resp. preotu cu perderea celoru 2—360 fl. v. a.

Diverse.

(Inmormentarea professorelui Lapedatu) avù locu Luni in 25 Martiu st. v. la órele 3 p. m. Ceriulu erá intunecatu si plouá cu ninsóre, dér' cu tóte aceste a asistatu la ceremoni'a funebra unu publicu numerosu din tóte clasele societatii. Celebrantu a fostu protopopulu Brasiovului cu mai multi preoti. Inainte mergeau scolarii cu stégulu, dupa aceea venea carulu mortuariu incungiuratu de studenti cu tortie aprinse. Cordónele carului mortuariu le portau optu professori gimnasiali. Cosciugulu erá impodobitu cu flori si cu cateva cununi fórte frumóse. Conductulu s'a opritu la cimiteriulu din Gróveri si cosciugulu a fostu condusu in capel'a de acolo. Dupa seversirea ceremoniei religióse a vorbitu mai antaiu parochulu din cetate d. Bartolomeiu Baiulescu aretandu cu cuvinte fórte alese perderea cea mare ce a suferit'o famili'a, scól'a si natiunea prin mórtea neuitatului Lapedatu; dupa aceea tienù d. professore Dr. Bozoceanu o cuventare frumósa, in care descrise cu viui colori si in modu patrundietoriu viéti'a si faptele repausatului seu colegu. Ochii tuturoru lacrimau, ca-ci Lapedatu se bucurá de simpathiele tuturoru. Dorerea pentru perderea lui se potea ceti de pe feçiele tuturoru, cari au asistatu la acést'a trista solemnitate. In fine a disu studentulu din clas'a VIII d. Barsanu unu patrundietoriu si elocuentu adio iubitului professoru si a datu espressiune cu focu dorerei celei mari ce a causat'o scolariloru incetarea lui din viéti'a. Cu acést'a s'a terminatu ceremoni'a inmormentarei si cosciugulu a fostu cufundatu in grópa.

(Manualu pentru poporu si pentru judecatoriele comunale.) La ronduln seu, candu amu vorbitu despre Art. de lege XXII: 1877, ne amu esprimatu dorinti'a, ca óre-care dintre juristii nostri se scrie in folosulu poporului romanu unu manualu, cu alu carui ajutoriu acest'a se 'si póta aperá causele processuali inaintea judecatorieloru comunali si a celoru de pace. Cu placere aflamu, ca d. jude cercualu Iosifu Popu din Brasiovu a si realisatu acést'a idea, dandu in tipariu unu opu sub titululu „Manualu asupra procedurei in causele mai menunte processuali civile (Art. de lege XII 1877) scrisu pe sém'a poporului romanu, in specie pentru judecatoriele comunale.“ — Se póte prenumerá cu 80 cr. v. a. la tipografi'a Römer & Kamner in Brasiovu. — Numele autorului, cá cunoscutu bunu juristu teoreticu si practicu, recomanda indestulu manualulu acest'a, a carui'a necessitate pentru totu carturariulu romanu e imperativa.

(Crucea trecerei Dunarei.) Cá semnu comemorativu alu trecerei Dunarei de catra armat'a romana in 1877, Domnitoriulu Romaniei a infiintiatu o cruce. Acést'a cruce e de otielu ocsidatu cu fundulu negru puntatu; form'a ei e cea bizantina a bisericei resaritene. Crucea are pe marginile ramuriloru o dunga alba in culórea naturala a otielului si in mediulocu unu medalionu incungiuratu de unu cercu de otielu. Fundulu medalionului este asemenea negru punctatu si pórta pe o parte legend'a: trecerea Dunarei si in mediulocu milesimulu 1877, pe cealalta parte pe fundulu medalionului se afla cifr'a domneasca. In partea superióra a crucei se afla unu inelu de otielu, prin care se trece o panglica de moaru rosiu inchisa. De ambele margini ale panglicei remane o dunga rosia de culorea fondului panglicei. De acésta panglica se pórta crucea pe peptulu stangu. „Monitorulu“ publica regulamentulu acestei cruci, din care estragemu urmatoriele: Crucea „Trecerea Dunarei“ se confera pe vieatia tuturoru gradeloru militare si asimiliati (amploiati militari), cari au trecutu Dunarea. Dreptulu de a o portá este personalu si nu se transmite in nici unu casu. Dupa incetarea din vieatia a unui gradu inferioru decoratu cu crucea „Trecerea Dunarei“, crucea se va depune la biseric'a comunala a domiciliului séu locului de origine a decedatului, unde se va asiediá pe o tabla atêrnata in intrarea bisericei cu inscriptiunea numelui decoratului; spre a onorá memori'a aparatoriloru patriei autoritatile comunale si judetiene voru priveghiá indeplinirea acestei dispositiuni. Pentru oficierii decorati cu crucea „Trecerea Dunarei,“ dupa incetarea din vieatia, crucile se voru asiediá la arsenalu séu la museulu militariu intr'unu locu determinatu inscriindu-se numele oficieriloru alaturi cu crucile.

(Gladstone despre portarea russiloru façia de romani.) In Angli'a opositiunea parlamentaria, a carei siefu e d. W. E. Gladstone, simpathiséza cu russii, pre candu partitulu guvernamentalu e turcofilu din crestetu pana in talpi. Cestiunea Basarabiei si portarea brutala a Russiei inse a uimitu si pe opositiunalii din Angli'a. Este interessantu ce a disu in privinti'a Basarabiei Gladstone, care nu de multu a vorbitu in camera atatu de favorabilu pentru Romani'a, catra o deputatiune din Leed, ce venise in 28 Martiu la elu spre a 'lu salutá si alu felicitá pentru activitatea s'a. Venindu adeca vorb'a si de cestiunea orientala dise: „Asi fi fostu cuprinsu de „o mare bucuria, déca n'ar' fi vorb'a de particic'a „Basarabiei, care in 1856 a fostu luata dela Russi'a „si redata Moldovei. Credu, ca ar' fi, fostu mai „spre glori'a, spre onórea permanenta si spre folosulu russiloru, déca ei n'ar' fi redicatu niciodata „cestiunea acestei particele de tiéra, pe care trebuieau se-o lase acolo unde se afla, adeca la „Moldov'a.“

(Ce au castigatu russii?) Doui oficieri russi — scrie „Resb.“ — privieau unu arcu de triumfu redicatu in onórea armatei romane, pe a carui frunte se cetea numele cetatiloru luate de romani. — Apoi déca romanii au luatu tóte aceste cetati, noi ce amu castigatu? — Noi? respunse celaltu — noi?... Basarabi'a. Inca nu! — adaugemu noi.

(Tragerea loteriei de obiecte oferite de dómnele Craiovene, in profitulu ostasiloru Romani.) Despre acést'a ne tramite dómna Adelin'a Olteanu din Craiov'a o dare de séma, pe care o publicamu cu atatu mai vertosu, ca sunt multi domni si dómne din Transilvani'a, cari au luatu bilete si au si castigatu. Tragerea a avutu locu Sambata in 25 Februariu st. v. in sal'a scólei Lazaro-Otetelesianu. Numerile ce au castigatu sunt urmatórele: 979, 584, 421, 1175, 310, 897, 748, 184, 303, 648, 608, 1044, 387, 10, 1052, 632, 316, 1286, 927, 841, 358, 891, 119, 910, 807, 704, 93, 1269, 818, 1471, 248, 444, 1026, 864, 720, 1140, 199, 634, 837, 1341, 740, 1302, 833, 851, 713, 1492, 188, 525, 149, 189, 1208, 1480, 1283, 842, 214, 596, 1139, 497, 831, 174, 1568. 391, 3, 1199, 621, 1386, 992, 829, 309, 835, 55, 306, 1461, 1232, 1544, 58, 159, 865, 744, 19, 520, 755, 2, 238, 712, 1056, 1145, 59, 382, 463 914, 9, 633, 139, 1304, 104, 883, 66, 1491, 23, 913, 478, 707, 1497, 737, 150, 241. Totalulu bileteloru impartite au fostu: 1420, cari au produsu sum'a de 2840 franci din care s'au cumparatu urmatórele obiecte: Primulu transportu incredintiatu dlui intendentu alu depositului centralu din Turnu-Margurele de dnu Ioanu Argetoianu, compusu din: 25 cojóce à 15 lei — 525 lei, 10 peptare à 7 lei — 70 lei, 5 peptare à 4 lei — 20 lei. $12^1/_2$ duzine ciorapi de lana — 138 lei. Totalu 753 lei. Secundulu transportu incredintiatu dlui Generalu Nicolae Haralambu compusu din: 50 cojóce à 15 lei — 750 lei, 50 parechi ciorapi de lana — 62 lei 20 bani. Totalu 812 lei 20 bani. Alu treilea transportu incredintiatu intendentiei din Craiov'a, compusu din: 50 cojóce à 15 lei — 750 lei, 56 parechi ciorapi de lana — 56 lei. Totalu 806 lei. Aceste transporturi s'au efectuatu in cursulu luniloru Novembre si Decembre 1877. Distribuirea a 50 vedre vinu, la intrarea in orasiulu Craiov'a a divisiunei a II. activa 346 lei, 6 coróne de flori pentru incoronarea drapeleloru 120 lei, Sum'a cheltueliloru 2837 lei 20 bani, Remanu in cassa pentru tóte spesele loteriei 2 lei 80 bani. Biletele acestei loterii au fostu impartite de dómnele: A. Constantiu, A. Olteanu, C. Cancea, E. Theodorianu, A. Perietiénu, E. Cornetti, Elen'a Opranu, C. Argetoianu, Dra Elis'a Opranu.

(Despre intrarea unui escadronu de calarasi in Basarabi'a romana) publica „Curierul-Balasanu“ urmatóri'a corespondintia originala din Ismailu: „Pentru romanii din Basarabi'a a fostu o adeverata serbatória intrarea unui escadronu de calarasi sub comand'a locotenentelui Manu. Animele bateau tare la sosirea loru si multi din noi le-au esitu cativa chilometri inainte pentru a le urá buna-venire. La barier'a orasiului au fostu intimpinati de unu publicu alesu, intre care se deosebeau matrónele orasiului: dómnele Tulceanu, care nu scapa nici o ocasiune pentru asi esprimá sentimentulu loru patrioticu si binevoitoriu pentru Romani. Prefectulu nostru a intimpinatu sosirea calarasiloru c'unu aeru severu si demnu, dér' cu anima plina de o nobila mandria. „Ve urediu buna venire, dice elu, si sunt siguru, „ca precumu ati sciutu pe campulu de lupta a ve „purtá, cá nisce adeverati eroi, redicandu susu „numele si viteji'a patriei nóstre, asemene veti sci „a ve purtá si printre concetatianii nostri de aici „cá nisce ómeni demni, cá nisce osteni mandri de „asi tiené neatinsu renumele castigatu. Traiésca Mari'a S'a!! Unu ur'a poternícu esi din sute de pepturi romane si prefectului i se strinse man'a cu caldura de notabilii poporului basarabeanu. Traiésca armat'a romana! Traiésca armat'a romana!! fù strigatulu, care conduse pe escadronulu de calarasi la casarm'a pregatita pentru a'lu primi. Dé domnulu, cá acést'a se nu fia cea de pe urma primire, ce Romanii Basarabiei voru fi animati a face unei armate romane. Timpurile sunt dusmane si pline de nuori negri si amenintiatori, déra romanulu scie, ca dupa furtuni sunt si dile senine si elu astépta cu rabdare si taria inseninarea sórtei! Séu deca nu, atunci furtun'a va inghití de siguru, in valurile ei turbate, sacrificiulu averei si a sangelui romanu pe altariulu Patriei!“

Sciri ultime.

In camer'a ungara se prepara o noua fusiune a partiteloru opositiunale. Se dice, ca acésta fusiune va se se estinda deocamdata numai asupr'a partitului conservatoriu si a celui „liberalu independentu“, dissidentii, adeca aceia, cari au trecutu din partitulu guvernamentalu in opositiune, sunt lasati la o parte. Programulu fusiunei se esprima pentr'unu provisoriu alu impacarei dualistice. Frumóse prospecte!

In camer'a din Londr'a a inceputu desbaterea asupra conchiamarei reserveloru in 8 Aprilie si se continua.

Situatiunea generala nu s'a schimbatu. Se vorbea de semne de pace astadi, pentru cá mane se se desminta. Scirea, ca principele Gorciakoff ar' fi in ajunulu demissiunei sale si ca contele Schuwaloff, ambasadorulu russescu dela Londr'a, ar' fi chiamatu se'lu inlocuiésca earasi nu se adeveresce. Gorciacoff a respunsu la not'a ministrului de esterne anglesu Salisbury si se fi declaratu ca Russi'a nu póte se accepte nici un'a din pretensiunile Angliei.

Interessanta e urmatórea telegrama ce-i veni lui „Times“ din Petersburgu: „Aci se dice cu emfasa, ca agentulu romanu Ghic'a trebuie se fi intielesu reu pe princ. Gorciacoff, ca-ci acest'a nu ar' fi refusatu niciodata cá cestiunea Basarabiei se se discute in congressu, cabinetulu russu concede ca acést'a cestiune invólva interessu europeanu.“ — Russi'a incepe a mai slabi din córda, bagu séma pentru ca s'a convinsu, ca Europ'a va se-i faca opositiune seriósa.

In parlamentulu Italiei a cerutu deputatulu Muselino cu ocasiunea unei interpelari asupra cestiunei orientali sustienerea tractatului dela Parisu. Si alti deputati au vorbitu contra tendintieloru Russiei.

Lord Beaconsfield a declaratu in parlamentulu anglesu, ca deórece Russi'a nu voiesce se puna in discussiune tractatulu nu mai e nici o sperantia pentru congressu. Fiindu-ca tóta lumea arméza, trebuie se armeze si Angli'a, ca-ci e periclitata prin schimbarile din Turci'a.

Din Berlinu se anuntia, ca Bratianu, care a ajunsu acolo dela Vien'a, a avutu in 7 Aprile n. o convorbire mai lunga cu principele Bismarck, si ca are de gandu a se reintórce Mercuri in 10 Ap. preste Vien'a la Bucuresci.

Guvernulu germanu 'si da tóte silintiele spre a face possibila adunarea congressului, dér' pana acuma e puçina sperantia ca-i va succede.

Se scrie, ca Greci'a voiesce se inchiaie o aliantia cu Romani'a.

☞ Cu numerulu acest'a se inchiaie primulu cuartalu. Numerulu viitoriu se va tramite numai celoru abonati. Rogamu a grabi cu solvirea pretiului prenumeratiunei.

☞ La numerulu acest'a se alatura unu suplementu.

Preliminariele de pace dela St. Stefano.

(Urmare.)

Art. 6. Bulgari'a se va constitui intr'unu principatu autonomu, tributariu, c'unu guvernu chrestinu si cu o militia nationale.

Intinderea principatului Bulgariei e ficsata in trasuri generale pe chart'a anesata, care va servi de basa la stabilirea granitieloru definitive.

Lini'a de otaru, parasindu nouele granitie ale principatului serbu, va urmá lini'a dela apusu dela Caza Vrani'a pana la sirulu de munti Karadagh. Intorcêndu-se apoi spre apusu, graniti'a va urmá lini'a Cazasu, Koumanovo, Kotschani, Kalkandelen pana la muntele Korab; de aici trecundu peste riulu Welestchiti'a, va merge pana la gurile Drinei-negre. La médiadi, trecundu peste Drin'a si peste Caz'a Ochride, se indreptéza spre muntele Linas, va urmá lini'a apusóna a Cazei Gortschea si Starovo pana la muntele Grammos. Dupa acést'a, trecêndu peste laculu Costori'a, va ajunge la valea Moglenitz'a si va merge alaturi cu ea pana la Ianitz'a, unde, trecêndu pe dinaintea acestei'a, apuca peste gurile Vardar spre Galiko, satulu Parg'a si Serai-Keni. De aici va trece camu prin midiuloculu lacului Beschik-Gnel, la gurile riului Stroum'a si Karasou si peste tiermulu lacului pana la Buru-Gurl. In nord-ostu se indrépta spre muntele Tschaltepe, peste lantiulu muntiloru Rhodope pana la muntele Krusovo, trece peste Karabalkan, Etscheh-Kulatschi, Tschepelion, Karakolos pana la valea Ard'a. De aici lini'a fruntariei se va trage in directiunea orasiului Tschismen; lasandu spre médiadi Adrianopolu, va trece prin localitatile Sugutlin, Karahamz'a, Arnautzeni, Azardgi si Enidge pana la riulu Tekederessi. Urmandu apoi alaturea cu cursulu riului Tekederessi si Tschorluderessi pana la Lule-Burgas, trece riulu Sudjactere pana la satulu Sergnen si strabate directu peste inaltimi spre Hakim-Labiassi; se opresce la Marea négra. Parasindu tiermulu marei la Mangali'a, merge de-alungulu otarului despre médiadi alu sandjacului Tulcea si se opresce la Dunare din susu de Rassov'a.

Art. 7. Principele Bulgariei se va alege liberu de poporu si va fi confirmatu de Pórta cu consimtiementulu poteriloru. Nu va poté fi alesu principe nici unu membru din dinastiele domnitórie ale poteriloru europene. In casu de vacanti'a tronului princiariu noulu principe alu Bulgariei va fi alesu totu in asemenea conditiuni si cu asemenea forme.

O adunare de notabili ai Bulgariei, convocata la Filipopolu séu la Tirnov'a inainte de alegerea principelui, sub controlulu unui comisariu otomanu, va elaborá organisatiunea administratiunei viitórie conformu precedenteloru stabilite in principatele dunarene la 1830 dupa pacea dela Adrianopolu.

In localitatile, in cari bulgarii sunt amestecati cu turci, greci, valachi (cutio-vlachi) séu cu altii, la alegerile pentru elaborarea regulamentului organicu se va tiené séma intr'o proportiune echitabile de drepturile si interessele acestoru poporatiuni.

Introducerea noului regimu in Bulgari'a si supraveghiarea activitatii lui in cursu de doui ani va fi incredintiata unui comissariu imperialu russu. La espirarea primului anu dela introducerea noului regimu si déca in acésta privintia se va stabili o intielegere intre Russi'a, inalt'a Pórta si cabinetele europene, aceste din urma — déca voru gasi de cuviintia — potu se tramita delegatii speciali pe lenga comisariulu imperialu russescu.

Art. 8. Armat'a otomana nu va mai remané in Bulgari'a si tóte cetatile vechi voru fi distruse cu cheltuielile guvernului localu. Inalt'a Pórta va avé dreptulu se dispuna dupa placu de materialulu de resbelu si de celelalte obiecte ale guvernului otomanu, cari ar' fi remasu in cetatile dela Dunare dupa evacuarea loru in urm'a armistitiului dela 19/31 Ianuariu, precumu si de acelea, cari s'ar' aflá in localitatile intarite Siuml'a si Varn'a.

Pana la deplin'a formare a unei militii pamentene, care se fia indestulatória pentru mantienerea ordinei, sigurantiei si linistei si a carei'a potere se va stabili mai tardiu printr'o intielegere intre guvernulu otomanu si intre cabinetulu imperiale alu russieloru, ostirile russe voru ocupá tiér'a, pentru cá in casu de nevoia se dé comisariului ajutoriu armatu. Acésta ocupare se va margini asemenea la unu timpu camu totu de doui ani.

Efectivulu armatei russe de ocupare se compune din siese divisiuni de infanteria si din doue de cavaleria, numerulu ei nu va trece peste cincidieci mii ómeni; tiér'a ocupata va acoperi cheltuielele de intretienere. Ostirile russesci de ocupatiune din Bulgari'a voru comunicá cu Russi'a nu numai prin Romani'a, ci si prin porturile Marei negre Varn'a si Burgas, unde voru poté organisá depositele necesarie pentru timpulu catu va durá ocuparea.

Art. 9. Sum'a tributului anualu, pe care'lu va plati Bulgari'a Curtii suzerane printr'o banca, pe care o va desemná inalt'a Pórta, se va stabili la espirarea antaiului anu dupa punerea in lucrare a nouei organisatiuni, printr'o intielegere intre Russi'a, intre guvernulu otomanu si intre celelalte cabinete. Bas'a tributului va fi sum'a midiulocia a venituriloru teritorieloru, cari voru apartiené principatului.

Bulgari'a, luandu loculu guvernului otomanu, ié asupra'i tóte sarcinele si indatoririle lui façia cu societatea liniei ferate Rusciuk-Varn'a, dupa o intielegere a guvernului principatului cu Pórt'a si cu administratiunea acelei societati. Regulamentele celoru-lalte drumuri ferate, cari trecu prin principatu, se voru stabili asemenea printr'o intielegere intre guvernulu Bulgariei cu inalt'a Pórta si cu administratiunile societatiloru interessate.

Art. 10. Inalt'a Pórta va avé dreptulu de a se folosi de drumurile din Bulgari'a pentru transportari de ostiri, munitiuni si provisiuni in provinciele, cari sunt dincolo de principatu si vice-vers'a. Pentru inlaturarea dificultatiloru si neintielegeriloru in esercitiulu acestui dreptu, in urm'a garantarii necesitatiloru militare ale inaltei Porti, se voru stabili printr'unu regulamentu speciale conditiunile privitórie la acésta cestiune, printr'o intielegere intre inalt'a Pórta si administratiunea Bulgariei in terminu de trei luni dela ratificarea documentului de façia.

Se intielege, ca acestu dreptu se repórta numai la ostirile otomane regulate, remanendu cu deseversire escluse cele neregulate basi-buzucii si cerchesii.

Inalt'a Pórta 'si reserva asemenea dreptulu, cá post'a s'a se póta amblá prin principatu si se intretiena intr'ensulu o linia telegrafica a s'a. Si aceste dóue puncte voru fi asemenea regulate in modulu si la timpulu mai susu aretatu.

Art. 11. Proprietarii musulmani séu altii, cari domiciléza afara din principatu, 'si potu mantiené intr'ensulu averile loru nemiscatórie, dandu-le in arenda séu administrandu-le printr'alte persóne. In locurile centrale si de capetenia ale poporatiunei voru functioná comissiuni bulgaro-turce sub controlulu comissariloru russi si cu potere suverana voru otari in decursu de doui ani asupr'a tuturoru cestiuniloru de constatare a proprietatii, ce se voru redicá in privinti'a averiloru imobile, cu cari ar' fi impreunate interesse musulmane séu altele.

Totu asemenea comissiuni voru fi insarcinate cá in decursu de doui ani se reguleze tóte afacerile privitórie la stabilirea modului de instrainare a esplótarei séu folosirei in socotel'a inaltei Portii a proprietati statului si a fundatiuniloru de pietate. (Vakouf.)

La espirarea numitului terminu de doui ani tóte proprietatile, cari nu voru fi fostu reclamate, se voru vinde prin licitatiune publica si venitulu se va imparti veduveloru si orfaniloru musulmani si chrestini, cari au devenitu victimele ultimeloru evenimente.

Locuitorii Bulgariei, cari caletorescu séu petrecu in alte tienuturi ale imperiului otomanu, sunt supusi legiloru si autoritatiloru otomane.

Art. 12. Tóte cetatile dela Dunare voru fi distruse; pe viitoriu nu se voru mai construi intariri pe tiermurii acestui riu nici nu voru poté circulá nave de resbelu pe apele principateloru Romani'a, Serbi'a si Bulgari'a, afara inse de navile stationarie si de vasele usióre destinate pentru serviçiulu politiei fluviale si alu vamei.

Drepturile, datoriile si prerogativele comissiunei internationale a Dunarii de josu remanu neatinse.

Art. 13. Inalt'a Pórta ié asupra'i repararea guriloru Sulinei pentru a poté fi navigabile, cumu si despagubirea particulariloru, ale caroru averi ar' fi suferitu prin resbelu si prin intreruperea navigatiunei pe Dunare, scadiendu acésta indouita cheltuiéla de 500,000 franci din sum'a, pe care i-o datoresce comissiunea dunaréna.

Art. 14. In Bosni'a si Herzegovin'a se voru introduce imediatu propunerile europene, cari s'au comunicatu plénipotentiariloru otomani in antai'a siedintia a conferintiei din Constantinopole, impreuna cu modificarile ce se voru stabili printr'o intielegere comuna intre inalt'a Pórta si intre guvernulu Russiei si alu Austro-Ungariei. Remasitiele nu se voru mai cere, ér' veniturile curinte ale acestoru provincii pana la 1 Martiu 1880 se voru intrebuintiá pentru despagubirea familieloru refugiatiloru si locuitoriloru, forá osebire de religiune si rasa, cari au fostu victimele evenimenteloru din urma, cumu si pentru acoperirea necesitatiloru locale ale aceloru tieri. Sum'a, care va trebui apoi a se respunde dupa dat'a mentionata guvernului centralu, va trebui mai antaiu se se stabiléscа printr'o intielegere speciale intre Turci'a, Russi'a si Austro-Ungari'a.

Art. 15. Inalt'a Pórta se indatoréza a aplicá intr'unu modu consciintiosu, in insul'a Cret'a regulamentulu organicu dela 1868, tienendu séma de dorintiele manifestate de poporatiunea pamenténa.

Unu regulamentu analogu si corespundietoriu cu trebuintiele locale se va introduce si in Epiru, Tesali'a si in celelalte parti ale Turciei europene, a caroru organisatiune speciale nu e prevediuta in documentulu de façia.

Comissiuni speciale, in care elementulu pamentênu va fi considerabilu representatu in fiacare provincia voru fi insarcinate de a ficsá amenuntele regulamentului. Resultatulu lucrariloru va fi supusu esaminarii inaltei Porti, care, inainte de a'lu pune in lucrare, va consultá pe guvernulu imperiale alu Russieloru.

Art. 16. Fiindu possibilu cá desiertarea tienuturiloru Armeniei, ocupate de ostirile russe si care trebuie a se inapoiá Turciei, se dé nascere la conflicte si la incurcaturi periculóse pentru bunele relatiuni ale ambeloru tieri, inalt'a Pórta se indatoréza a esecutá fora amanare imbunatatirile si reformele neaparate in provinciele locuite de armeni si a garantá siguranti'a armeniloru in contr'a Curdiloru si Cerchesiloru.

Art. 17. Inalt'a Pórta va acordá o deplina si nemarginita amnestia tuturoru supusiloru otomani, cari s'au compromisu in ultimele evenimente si de aceea tóte persónele, cari au fostu arestate séu esilate din acésta causa, voru fi imediatu puse in libertate.

Art. 18. Inalt'a Pórta va cumpani seriosu opiniunea comissariloru poteriloru midiulocitórie, pronunciata in privinti'a posessiunei orasiului Kothur, si va seversi lucrarile ficsate in stipulatiunile privitórie la fruntariele turco-persiane.

Art. 19. Despagubirea de resbelu si a perderiloru causate Russiei, pe care le reclama M. S. imperatulu si pe care inalt'a Pórta s'a obligatu de a le respunde, sunt urmatóriele:

a) 900 milióne ruble cheltuieli de resbelu. (Intretienerea armatei, despagubirea pentru materialulu si pentru provisiunile trebuincióse in resbelu.)

b) 400 milióne ruble despagubire pentru tiermulu dela médiadi alu tierii, pentru esportu, industria si linie ferate.

c) 100 milióne ruble despagubire pentru invasiunea din Caucasu.

d) 10 milióne ruble despagubire si interesse pentru supusii si institutele russesci din Turci'a.

Totalu 1410 milióne ruble.

Avendu inse in vedere calamitatea financiaria a Turciei si in conformitate cu dorinti'a M. S. sultanului, imperatulu Russiloru se invoiesce, cá partea cea mai mare din sum'a susu specificata se fia inlocuita prin urmatóriele cedari de teritoriu.

a) Sandjaculu Tulcei, adeca tienuturile (cazas) Kili'a, Sulin'a, Mamschdie, Isakcea, Tulcea, Macinu, Babadagh, Hirsiov'a, Kustengea si Medjidi'a, cumu si insulele Deltei si insulele Sierpiloru. Russi'a, nevoindu a anecsá aceste tienuturi si insulele Deltei, 'si reserva dreptulu de a le schimbá cu o parte a Basarabiei, care i s'a luatu prin tractatulu dela 1856, si care se marginesce spre médiadi cu drumurile de pe valea braçiului Kili'a si cu gurile Stary-Stambulu.

b) Ardahan, Kars, Batum, Bajazid si teritoriulu pana la Saganiugh. In trasuri generale lini'a granitiei, parasindu tiermulu Marei-negre, urméza crest'a muntiloru, care despartu valea Hop'a de valea Caroth si sirulu muntiloru dela médiadi de orasiulu Artivinu pana la riulu Ciaroth lenga satele Allat si Bechagci, dupa aceea, trecundu peste vîrfulu muntiloru Derwenik-Gheki, Herzezor si Veduiquin-Dagh si peste crést'a, care desparte ap'a Tortum-Ciai de ap'a Ciaroth, trece peste verfuri pe la Yali-Bibine si pe la satele Bibine-Kilis'a si se sfirsesce la riulu Tortum-Ciai; de aci urméza sirulu muntelui Sivri-Dagh pana in virfulu lui, trecendu spre médiadi pe dinaintea satului Norimian spre médiadi apusu se indrépta apoi spre Zivinu, de unde merge la apusu pe lenga drumulu, care duce dela Zivinu la satulu Ardost si Korrosan si se indreptéza la médiadi peste sirulu muntiloru Saganluk pana la satulu Gollitschman; apoi trece peste crést'a Cariandagh, 10 verste spre médiadi de Hamur, si ajunge la stramtórea Muzaciai. De aici graniti'a merge de-a lungulu crestei Alladagh si virfului Hori si Taudurek si la médiadi strabate dela valea Bajazidu érasi vechile granitie turco-persiane, oprindu-se spre médiadi de laculu Kazli-Gurei.

Granitiele definitive ale teritorieleru anecsate Russiei, care sunt desemnate pe chart'a alaturata, se voru stabili de-o comissiune compusa din delegatii russi si otomani. Acésta comissiune va avé in vedere atatu topografi'a localitatiloru catu si conditiunile unei administratiuni, care singura e in stare de a asigurá linistea tierei.

c) Teritoriele mentionate in §§. a) si b) voru fi cedate Russiei cá ecuivalentulu sumei de unu miliardu, o suta milióne ruble.

Intru catu privesce restulu despagubirei, afara de cele 10 milióne, pe care Turci'a e datória a le plati cá indemnitate pentru supusii russi si pentru institutele russesci din Turci'a, modulu de plata alu acelei sume si garantiele necesarie se voru stabili printr'o intielegere intre guvernulu imperiale alu Russiei si intre guvernulu M. S. Sultanului.

d) Acele diece milióne ruble, ce se reclama cá indemnitate pentru supusii russi si pentru institutele russesci din Turci'a se voru plati in proportiune, dupa cumu se voru esaminá reclamatiunile interessatiloru de catra ambassadorele russu la Constantinopolu si voru fi transmise inaltei Porti.

Art. 20. Inalt'a Pórta va luá mesuri eficace de a pune capetu prin buna invoiéla cestiuniloru de litigiu pendinte de mai multi ani ale supusiloru russi, de a'i despagubi si de a esecutá sentintiele fora intardiare.

Art. 21. Locuitorii din teritóriele cedate Russiei, cari 'si voru stramutá locuinti'a afara din aceste teritorie, sunt liberi de a emigrá vendiendusi proprietatile. Pentru acestu sfersitu li se acorda unu terminu de trei ani dela ratificarea documentului de façia. Dupa acestu terminu locuitorii, cari nu voru fi parasitu tiér'a si nu'si voru fi vendutu proprietatile nemiscatórie, voru remané supusi russi.

(Va urmá)

Ajutorie pentru raniti.

Brasiovu, in Februariu 1878.

Ofrande pentru soldatii romani raniti, primite de subsemnatulu prin dlu A. H o r s i a dela romanii din comun'a S i g h i s i ó r 'a si 18 comune din giuru in bani, sum'a 207 florini si in obiecte 1 lada, greutate 96 chilograme, pe care le amu tramisu prinçiului Dimitrie Gr. Ghic'a, presiedintele „Crucei rosie" la Bucuresci.

D i a m a n d i I. M a n o l e.

I. Din S i g h i s i ó r 'a : A. Horsia 15 fl., Zachari'a Boiu protopopu 2 taleri in argintu, Ioanu Siandru 5 fl., Erofteiu Gheaja 1 fl., Basiliu Cernea 2 fl., Zacharia Puscariu 2 fl., Ioanu Crisianu 1 fl., Ioanu Ganea, preotu 2 fl., Nicolau Babesiu 1 fl., Demetriu Pertia 3 lei in argintu, Nicolau Doctoru, parochu 1 fl., Zachari'a Ganea 1 fl., Teodoru Danu, studinte 1 fl. in argintu, D. V. Moldovanu 2 fl., Dumitru Boiu 5 fl. — S u m 'a 38 fl., 2 taleri, 3 lei si 1 fl. in argintu (argintulu laolalta 7 fl.), peste totu 45 fl.

II. Din S i g h i s i ó r 'a : Ioan'a Boiu, protopresbit. 2 fl. si 3 lepedeie, Ioan'a V. Moldovénu, preotésa, 2 camasi noue, veduva Mari'a Ciceiu, invet. 2 ismene, Zachari'a Ferezanu 20 cr., An'a Timariu 5 cr., G. Catana 20 cr., veduva Elen'a Ilea 10 cr., veduva Mari'a Filipu 1 camasia, Sofi'a Comsia 20 cr., Ioanu Tumuletiu 20 cr., Flóre St. Ciuleiu 20 cr., Nicolau Homorodianu 20 cr., Zahari'a Moldovanu 1 camasia si 1 metru panza, George Almasianu 10 cr., Sofi'a Ghiecasianu 10 cr., George Hedrea 10 cr., Petru Chioreanu 1 camasia, Ioanu Chelemenu sen. 20 cr., si 2 camasi, Dumitru Munteanu 20 cr., Teodoru Dragomiru 10 cr., Nicolau Damianu sen. 10 cr. si 1 camasia, Nicolau Damianu jun. 10 cr. si 78 centimetre panza, Eli'a Pupeza 10 cr., Mari'a Medrea 20 cr. si 1 metru panza, Nicolau Purenciu 10 cr. si 1 camasia, Stefanu Dragomiru 20 cr., Iacobu Munteanu 30 cr., Georgiu Campeanu 20 cr., George Tarasutiu 10 cr., Stefanu Comaniciu 10 cr., Flórea Ciuleiu 10 cr. si 1 ismana, Eli'a Siolomonu 10 ,cr., Stefanu Ferezanu 10 cr. si 2 camesie, Stefanu Coroianu 20 cr., Stefanu Moldovanu 30 cr. si 2 metre panza, Georgiu Mosora 30 cr., Ioanu Simeriu 20 cr., Nicolau Giangalau 10 cr., Vasiliu Staeriu 20 cr., Michailu Staeriu 20 cr., Georgie Hedria 20 cr., Lazaru Parchirie 10 cr. si 1 metru 56 centimetre panza, Georgiu Tomuletiu 20 cr., Lazaru Moldovanu 20 cr., Michaila Ferezanu 10 cr. si 1 camasia, Stefanu Cheiemenu 20 cr., Zach. Sioneriu 20 cr., Ioanu Gleja 30 cr., Ioanu Ciovica 20 cr., Ioanu Timariu 30 cr., Zachari'a Staieru 20 cr., Ioanichiu Toma 20 cr., Nicolae Gavrila 20 cr., Stefanu Gavrila 20 cr., veduva Sineft'a Cazanu 10 cr., Ioanu Caesaru sen. 10 cr., Petru Manta 20 cr., Ioanu Colceriu 20 cr. si 1 camasia, veduva An'a Filipu 20 cr., Stefanu Foltinu $1^1/_2$ metre panza, Lazaru Boianu 10 cr., Teodoru Irimie 10 cr., Elen'a Sioneriu 10 cr., Dumitru Munteanu 20 cr., Vasiliu Olteanu 15 cr. si 1 carpa, Veron'a Saiesianu 10 cr., Zachari'a Tornea 20 cr., $1^1/_2$ metr. panza, Eli'a Suchierc'a 20 cr., Pavelu Rupeanu 20 cr. si 1 camasia, Ioanu Homorozanu 20 cr., Eli'a Ferezanu 20 cr., Ioanu Sioneriu 10 cr., Stefanu Barbatu 15 cr., Nicolau Barbatu 10 cr., Ioanu Saiesianu 30 cr., Nicolau Pasc. Moldovanu 20 cr. si 2 metr. panza, Michaile Moldovanu 20 cr. si 1 metr. panza, Stefanu Pasc. Moldovanu 20 cr.

(Va urmá.)

Vladeni, 4 Martiu 1878.

Cetindu prin diuarie ofrandele oferite din mai multe parti pentru ajutorirea fratiloru nostri de peste Carpati, cari sangera pentru independenti'a scumpei loru patrie si pentru redicarea neamului nostru la demnitatea cuvenita, amu oftatu multu, ca nu potému se le venimu intru ajutoriu catu de puçinu, pentru-ca me sfieamu a apelá la poporu, care cu edificarea bisericei acuma de trei ani si-a storsu mai tóte poterile. Printre alte multe plage, ce ne incungiura de tóte partile, apoi si ból'a de vite ce si acuma domnesce in vecin'a nóstra comuna Tientiari a pusu pe sermanii locuitori in cea mai mare desperare si ingrigire, si fiindu-ca ómenii nostri numai cu vitele se hranescu nepotendu ale miscá din grajdu din tómna sunt lipsiti cu totulu. Si cu tóte acestea, candu am deschisu cuventu catra ei, cu bucuria mi-au respunsu, ca pentru fratii loru, cari se lupta asia de vitejesce in catu au pusu pe intreg'a Europa in uimire, sunt gat'a a imparti bucatur'a din urma cu ei.

La audirea acestor'a, credemu dle redactoru, ca amu tresaltatu de bucuria, amu tramisu jurati comunali insoçiti de epitropii bisericei pe la usile chrestiniloru buni si mai toti au contribuitu din ce au avutu — care cu bani, care cu bucate, muierile cu panza s. a., si vendiendu-se tóte acestea, s'a facutu o suma de 31 fl. 70 cr. v. a., care ve rogu a le tramite la locurile competente si déca veti aflá puçinu locu in pretiuitulu diuariu, ce'lu redigeti, se dati si acestea publicitatii, pentru care ve alaturu si lista contribuitoriloru. Primiti s. c. l.

I a c o b u Z o r c 'a , notariu cercualu.

L i s t 'a despre ofrandele benevole, colectate in comunitatea Vladeni pentru soldatii romani raniti in resbelulu russo-turcu : Iacobu Balcesiu, parochu 1 fl., Iacobu Zorc'a notariu 1 fl., Simeonu Balchesiu, primariu 40 cr., Ioanu Podariu, invetiatoriu 40 cr., Andreiu Martinu, colectoriu 30 cr., Andreas Petri sen. 1 fl., Andreas Petri jun. 50 cr., Daniele Frank 50 cr., Mihaile Steblea 10 cr., Simeonu Campeanu 10 cr., Tom'a Micu 40 cr., Tom'a Campeanu 20 cr., Stefanu Zorc'a 10 cr., Sidopse Flinta 4 cr., Mafteiu Balcesiu 10 cr., Stefanu Sandi 5 cr., Ioanu Steblea 10 cr., Iacobu Z. Micu 6 cr., Iuonu Davidu 10 cr., Dumitru Persieni 4 cr., George Steblea 10 cr., George G. Micu 20 cr., George D. Micu 10 cr., Ioanu N. Bozocea 10 cr., Ilie B. Micu 12 cr., Zachiu Petricanu 12 cr., Ilie Potcóve 10 cr., Nicolae Campeanu 10 cr., Ilie Lescoiu 10 cr., Nechit'a Steblea 6 cr., Ioanu I. Micu 10 cr., Petru B. Micu 20 cr., Nistoru Potcóve 10 cr., Chipereanu Potcóve 20 cr., Iordache Curcubeta 6 cr., Gavrile Potcóve 5 cr., Vasilie Beleiu 6 cr., Gavrile Meiu 10 cr., Zachiu Zorc'a 10 cr., George Inache 20 cr., Iacobu Nistoru 10 cr., Pavelu Beleiu 12 cr., Tom'a Fuiorea 10 cr., Iuonu Istvanu 10 cr., Iuonu Secui 5 cr., George G. Potcóve 20 cr., Ilie Steblea 12 cr., Ilie Zachiu Micu 10 cr., An'a si Elen'a Steblea 24 cr., Bucur'a I. Potcóve 24 cr., Elen'a N. Sandi 12 cr., Elen'a I. Lallu 12 cr., Ecaterin'a A. Pascu 24 cr., Elen'a G. Steblea 18 cr., Gherghin'a I. Potcóve 18 cr., Mari'a G. Steblea 12 cr., Iustin'a F. Micu 12 cr., Paraschiv'a T. Dragosiu 12 cr., cei mai multi locuitori din comuna inse au contribuitu cu bucate, unii cate 1 litru, altii cate $^1/_2$ litru, éra alti cate 2 litre, care s'a adunatu cu totulu $4^3/_4$ galete si vendienduse au esitu in banii 19 fl. 10 cr. v. a.

S u m 'a 30 fl. 42 cr., Alte haine vindute 1 fl. 27 cr. La olalta 31 fl. 70 cr.

Vladeni, in 15 Februariu 1878.

I a c o b u Z o r c 'a , notariu.

Clusiu, 21 Martiu 1878.

L i s t 'a oferiteloru colectate in comun'a F r a t 'a pentru soldatii romani raniti in resbelulu din Orientu :

Iacobu Mog'a, proprietariu 5 fl., Rosali'a Mog'a 5 fl., Moldovanu Dumitru 50 cr., Popu Costánu 30 cr., Popu Lazaru 20 cr., Armanc'a Ilie 10 cr., Popu Vasilie 10 cr., Somlea Petre 12 cr., Isticu Toaderu 10 cr., Trifu Vasilica 20 cr., Florea Ilie 10 cr., Pasc'a Iacobu 20 cr., Florea Iacobu 10 cr., Zehanu Marior'a 10 cr., Popu Simionu 10 cr., Moldovanu Iosifu 10 cr., Germanu Dumitru 20 cr., Rusu Dumitru 30 cr., Cristea Samaila 20 cr., Moldovanu Iuonu 12 cr., Trifu Iuonu Tiforu 10 cr., Rusu Vasilie 10 cr., Ploscariu Iuonu 10 cr., Negrea Iacobu 10 cr., Mog'a Iuonu 20 cr., Mascasanu Indrei 10 cr., Trifu Iuonu lui George 10 cr., Trifu Dumitru 10 cr., Hrastasanu Iános 10 cr., Munteanu Vlasu 10 cr., Pusca Iuonu betranu 10 cr., Popu Irimie 20 cr., Casoni Nutiu 10 cr., Soporau Vasilie 10 cr., Rusu Macario 10 cr., Dirloa Lazaru 10 cr, Susan'a Popu 7 bucati ridie si 2 coti panza, Nastasi'a Casoni 1 b. r., Mari'a Trifu 1 b. r., Nastasi'a Armanc'a 2 b. r., Nastasi'a Popu 1 b. r. si 1 camasia, Mari'a Hrastasianu 1 b, r., Marior'a Zehanu 1 b. r. si $1^1/_2$ coti panza, Dochitz'a Buzanu 2 coti panza, Tirean'a Negrea $1^1/_2$ coti panza, Nastasi'a Moldovanu 1 b. r., Anic'a Moldovanu 2 b. r., 2 darabe panza, Paraschev'a Moldovanu 2 coti panza, Nastasi'a Hap'a $1^1/_2$ coti panza, Anic'a Losiganu 1 b. r., Mari'a Ploscariu $1^1/_2$ coti panza, Ilisc'a Negrea 1 cotu panza, Marinic'a Trifu 1 b. r. si 1 c. panza, Rebec'a Somlea 1 darabu panza, Popu Teodoru 10 cr., Ploscariu Iuonu Teodoru 20 cr., Trifu Nicolae lui George 10 cr., Trifu George lui Gavrile 10 cr., Somlea Nicolae 10 cr., Padureanu Mihail'a 2 coti panza, Muierea lui Mog'a Dumitru 1 darabu sterg., muierea lui Mog'a Iuonu 1 d. r., Muierea lui Mog'a Davidu 1 b. r., Petrusiu Iuonu 1 fl., Muierea s'a 2 b. r., Zsucanu George $1^1/_4$ coti panza si 20 cr., Riti Macauei puçine ridie, Popu Toaderu 2 coti panza si 1 camasia, dn'a Iacobu Mog'a 12 bucati panza, 4 fetie de perine, 4 camesi, 2 lepedeie, 1 façia de mésa si puçine scame; Teodoru Iulianu 1 fl., Amali'a Iulianu 1 banu de argintu, 1 stergariu, 2 coti panza si 1 ciarsiafu (lepedeu). S u m 'a t o t a l a i n b a n i : 17 fl. 74 cr. si unu banu de argintu. Spesele ospedarei 3 fl. 4 cr.; remanu 14 fl. 70 cr. Dn'a Oprisiu din Clusiu 2 chile scama fina.

Stimate dle Redactoriu! Banii, scamele si panz'a mai susu specificate cu datulu de astadi le-amu tramisu dlui D. Manole in Brasiovu, pentru a le inaintá la loculu destinatu. Binevoiti a dá publicitatii list'a acést'a. Primiti s. c. l.

M a r i 'a I l i e s i u.

Nr. 233. 3—3

Concursu.

Spre ocuparea posturiloru de vice-notari impreunate cu functiunea de tutori publici comunali in comunele afiliate.

1. Dragusiu. Sambat'a superióre apusana, Sambat'a superiore resariteana, si Vistea superiore cu leafa anuale de 140 fl. cu locuinti'a in Dragusiu.

2. Besimbacu, Sambat'a inferióre, Vistea inferióre cu leafa anuale de 80 fl. cu locuinti'a in Vistea inferióre.

3. Arpasiulu inferiore, Corbi, Ucea inferióre si Uce'a superiore cu leafa 120 fl. si locuintia in Uce'a inferiore.

4. Arpasiulu superiore, Opri'a Cartisiór'a, Stréza Cartisiór'a si Scoreiu cu leafa anuala 130 fl. si locuintia in Stréz'a Cartisióra.

5. Porumbaculu inferiore, Porumbaculu superioru si Sarat'a cu leafa 120 fl. si locuintia in Porumbaculu inferiore.

6. Gainariu feldióra, Kolun, Rucaru si Noulu romanu cu leafa 120 fl. si locuintia in Noulu romanu.

7. Carti'a sasiésca numai cá tutore comunalu cu leafa de 40 fl. pe anu si locuintia in Carti'a sasésca, — se escrie, pe basea conclusului onoratei comissiuni municipale comitatense din siedinti'a tienuta in 3-a Octobre 1877 pt. 113 alu protocolului si pe basea art. de lege XX § 173 din anulu 1877, prin acésta concursu cu terminulu de 12-a Aprilie a. c. st. n.

Se provóca deci toti aceia, cari voiesca a concura la unulu din acesse posturi specificate, sesi inainteze suplicele instruite cu documentele cuvenite la subscrisulu negresitu, pana la terminulu defiptu, pentru ca cele mai tardiu ajunse nu se voru lua in considerare.

Oficiulu pretorialu.

Arpasiulu inferiore 28-a Marte 1878.

Negrilla, pretore.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 9 Apriliu st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	61.60	Oblig. rurali ungare	76.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	65.50	„ „ Banat-Timis.	77.25
Losurile din 1860	111 —	„ „ transilvane	—.—
Actiunile bancei nation.	798.—	„ „ croato-slav.	78.—
„ instit. de creditu	215.25	Argintulu in marfuri	106.15
Londr'a, 3 luni	121.30	Galbini imperatesci	$5.71^1/_2$
		Napoleond'ori	9.71
		Marci 100 imp. germ.	59.75

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.